
Purushottamakshetrayatra Phalavarnanam

पुरुषोत्तमक्षेत्रयात्रा फलवर्णनम्

Document Information

Text title : Purushottamakshetrayatra Phalavarnanam

File name : puruShottamakShetrayAtrAphalavarNanam.itx

Category : misc, bRRihannAradIyapurANa, tIrthakShetra

Location : doc_z_misc_general

Proofread by : PSA Easwaran

Description/comments : bRRihannAradIyapurANa | uttarabhAga | adhyAya 61/2-23 24-103||

Latest update : October 22, 2024

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

October 22, 2024

sanskritdocuments.org

पुरुषोत्तमक्षेत्रयात्रा फलवर्णनम्

देवो ऊचुः ।

जय जय लोकपाल जय पद्मनाभ भूधरण ।

जय जय चादिदेव बहुकारण ॥ २ ॥

जय जय वासुदेव जय सच्चरण सत्करण ।

जय जय दिव्यमीन जयत्रिदशवर ॥ ३ ॥

जय जय जलधिशयन जय जय योगेश जय देवधर ।

जय जय विश्वमूर्ते जय चक्रधरा ॥ ४ ॥

जय जय भूतनाथ जय श्रीनिवास जय जय योगिवर ।

जय जय सूर्यनेत्र जय देव वराह ॥ ५ ॥

जय जय कैटभारे जय जय वेदवर ।

जय जय कूर्मरूप जय यज्ञवर ॥ ६ ॥

जय जय कमलनाभ जय शैलधर ।

जय जय योगेश जय वेगधर ॥ ७ ॥

जय जय विश्वमूर्ते जय चक्रधर ।

जय जय भूतनाथ जय धरणीधर ॥ ८ ॥

जय जय शेषशायिञ्जय पीतवास ।

जय सोमकान्त जय योगवास जय जय ॥ ९ ॥

दहनचक्र जय धर्मवास जय जय ।

गुणनिधान जय श्रीनिवास जय जय ॥ १० ॥

गरुडासन जय सुखनिवास जय जय ।

जय जय धर्मकान्त जय जय मतिनिवास ॥ ११ ॥

जय जय गहनगेहनिवास ।

जय जय योगिगम्य जय मखनिवास ॥ १२ ॥
 जय जय वेदवेद्य जय शान्तिकर ।
 जय जय योगिचिन्त्य जय पुष्टिकर ॥ १३ ॥
 जय जय ज्ञानमूर्ते जय कमलाकर ।
 जय जय भाववेद्य जय मुक्तिकर ॥ १४ ॥
 जय विमलदेह जय जय सत्त्वनिलय ।
 जय जय गुणसमूह जय जय यज्ञकर ॥ १५ ॥
 जय जय गुणविहीन जय जय मोक्षकर ।
 जय जय भूहिरण्य जय जय कान्तियुत ॥ १६ ॥
 जय लोकशरण्य जय जय लक्ष्मीपते ।
 जय पङ्कजाक्ष जय जय सृष्टिकर ॥ १७ ॥
 जय योगयुत जयातसीकुसुमश्यामदेह ।
 जय जय समुद्राविष्टदेह जय लक्ष्मीपङ्कजभोगदेह ॥ १८ ॥
 जय जय भक्तिभावन लोकगेय ।
 जय लोककान्त जय परमशान्त ॥ १९ ॥
 जय जय परमसार जय चक्रधर ।
 जय भोगियुत जय नीलाम्बर ॥ २० ॥
 जय साङ्गानुत जय कलुषहर ।
 जय कृष्ण जगन्नाथ जय सङ्कर्षणानुज ॥ २१ ॥
 जय जय पद्मपलाशाक्ष जय वाञ्छितफलप्रद ।
 जय मालावृतोरस्क जय चक्रगदाधर ॥ २२ ॥
 जय पद्मालयाकान्त जय विष्णो नमोऽस्तु ते ।
 एवं स्तुत्वा तदा देवाः शक्राद्या दृष्टमानसाः ॥ २३ ॥
 सिद्धचारणगन्धर्वा ये चान्ये स्वर्गवासिनः ।
 दृष्ट्वा स्तुत्वा नमस्कृत्य तद्गतेनान्तरात्मना ॥ २४ ॥
 कृष्णं रामं सुभद्रां च यान्ति स्वं स्वं निवेशनम् ।
 कपिलाशतदानेन यत्फलं पुष्करे स्मृतम् ॥ २५ ॥

तत्फलं कृष्णमालोक्य मञ्चस्थं सहलायुधम् ।
 कन्याशतप्रदानेन यत्फलं समुदाहृतम् ॥ २६ ॥
 तत्फलं कृष्णमालोक्य मञ्चस्थं लभते नरः ।
 शतनिष्कसुवर्णेन भूमिदानेन यत्फलम् ॥ २७ ॥
 तत्फलं चान्नदानेन सर्वातिथ्येन यत्फलम् ।
 वृषोत्सर्गेण विधिवद्वीष्मे तोयप्रदानतः ॥ २८ ॥
 तिलधेनुप्रदानेन गजाश्वरथदानतः ।
 चान्द्रायणेन चीर्णेन तथा मासोपवासतः ॥ २९ ॥
 यत्फलं सर्वतीर्थेषु व्रतैर्दानैश्च यत्फलम् ।
 ससुभद्रौ रामकृष्णौ तल्लभेद्वीक्ष्य मञ्चगौ ॥ ३० ॥
 तस्मान्नरोऽथवा नारी पश्येत्तं पुरुषोत्तमम् ।
 स्नानशेषेण कृष्णस्य तोयेन यदि मोहिनि ॥ ३१ ॥
 वन्ध्या मृतप्रजा वापि दुर्भगा ग्रहपीडिताः ।
 राक्षसाद्यैर्गृहीता वा तथा रोगैश्च संहताः ॥ ३२ ॥
 सद्यस्ताः शुद्धिमायान्ति विधिना ह्यभिषेचिताः ।
 प्राप्नुन्वितीप्सितान्कामान्यान्यान्वाञ्छन्ति सुप्रभे ॥ ३३ ॥
 पुण्यानि यानि तोयानि सन्त्यन्यानि धरातले ।
 तानि स्नातावशेषस्य कलां नार्हन्ति षोडशीम् ॥ ३४ ॥
 तस्मात्स्नानावशेषेण जलेन जलशायिनः ।
 अभ्युक्षेत्सर्वगात्राणि सर्वकामप्रदेन च ॥ ३५ ॥
 स्नातं पश्यन्ति ये कृष्णं व्रजन्तं दक्षिणामुखम् ।
 ब्रह्महत्यादिभिः पापैर्मुच्यन्ते ते न संशयः ॥ ३६ ॥
 शास्त्रेषु यत्फलं प्रोक्तं त्रिःप्रदक्षिणया भुवः ।
 दृष्ट्वा नरो लभेत्कृष्णं तत्फलं दक्षिणामुखम् ॥ ३७ ॥
 तीर्थयात्राफलं यत्तु पृथिव्यां समुदाहृतम् ।
 दृष्ट्वा यान्तं लभेत्कृष्णं तत्फलं दक्षिणामुखम् ॥ ३८ ॥
 गङ्गाद्वारे च कुब्जाग्रे कुरुक्षेत्रेऽर्कपर्वणि ।
 पुष्करादिषु चान्येषु यत्फलं स्नानतः स्मृतम् ॥ ३९ ॥

तत्फलं दक्षिणास्यं तु कृष्णं यान्तं निरीक्ष्य च ।
 अथ किं बहुनोक्तेन यत्फलं पुण्यकर्मणः ॥ ४० ॥
 वेदशास्त्रपुराणेषु भारते संहितादिषु ।
 तत्फलं वीक्ष्य दक्षास्यौ सुभद्रौ बलकेशवौ ॥ ४१ ॥
 गुण्डिचामण्डपं यान्तं ये पश्यन्ति रथे स्थितम् ।
 सभद्रं सबलं कृष्णं ते यान्ति भवनं हरेः ॥ ४२ ॥
 गुण्डिचायानसमये फाल्गुन्यां विषुवे तथा ।
 सकृद्यात्रां नरः कृत्वा विष्णुलोकं प्रगच्छति ॥ ४३ ॥
 यावतीः कुरुते मर्त्यो यात्राः श्रीपुरुषोत्तमे ।
 तावत्कल्पं विष्णुलोके वसेदिति विनिश्चयः ॥ ४४ ॥
 यात्रा द्वादश सम्पूर्णा यदा स्युर्विधिनन्दिनि ।
 तदा प्रतिष्ठां कुर्वीत विधिना पापनाशिनि ॥ ४५ ॥
 ज्येष्ठमासि सिते पक्षे ह्येकादश्यां समाहितः ।
 गत्वा जलाशयं पुण्यमाचम्य प्रयतः शुचिः ॥ ४६ ॥
 आवाह्य सर्वतीर्थानि ध्यात्वा नारायणं तथा ।
 ततः स्नानं प्रकुर्वीत विधिबोधितवर्त्मना ॥ ४७ ॥
 स्नात्वा सम्यक्ततो देवानृषींश्चापि पितृन्स्वकान् ।
 सन्तर्पयेत्तथान्यांश्च नामगोत्रोक्तिपूर्वकम् ॥ ४८ ॥
 उत्तीर्य वाससी धौते निर्मले परिधाय च ।
 उपस्पृश्य विधानेन तथोपस्थाय भास्करम् ॥ ४९ ॥
 वेदमातरमावर्त्य पुण्यामष्टोत्तरं शतम् ।
 सौरमन्त्रांस्तथा चान्यांस्त्रिः परित्य नमेद्रविम् ॥ ५० ॥
 वेदोक्तं त्रिषु वर्णेषु स्नानं जप्यमुदाहृतम् ॥ ५१ ॥
 स्त्रीशूद्रयोर्वरारोहे वेदोक्तविधिवर्जितम् ।
 ततो ब्रजेन्मन्दिरस्थं भक्त्या श्रीपुरुषोत्तमम् ॥ ५२ ॥
 प्रक्षाल्य हस्तौ पादौ च उपस्पृश्य यथाविधि ।
 घृतेन स्नापयेद्देवं क्षीरेण तदनन्तरम् ॥ ५३ ॥

मधुगन्धोदकेनापि तीर्थचन्दनवारिणा ।
ततो वस्त्रयुगं श्रेष्ठं भक्त्या तं परिधापयेत् ॥ ५४ ॥
चन्दनागुरुकपूरैः कुङ्कुमेन विलेपयेत् ।
पूजयेत्परया भक्त्या पद्मैश्च पुरषोत्तमम् ॥ ५५ ॥
सम्पूज्यैवं जगन्नाथं भुक्तिमुक्तिप्रदं हरिम् ।
धूपं चागुरुसंयुक्तं देहे देवस्य चाग्रतः ॥ ५६ ॥
गुग्गुलं च सुनिष्कृतं दहेद्धृतसमन्वितम् ।
दीपं प्रज्वालयेद्भक्त्या यथाशक्ति घृतेन वै ॥ ५७ ॥
अन्यांश्च दीपकान्दद्याद्वादशैव समाहितः ।
गोघृतेन तु देवेशि तिलतैलेन वा पुनः ॥ ५८ ॥
नैवेद्यं पायसापूपशष्कुलीवेष्टकानि च ।
मोदकं फाणिकं चान्यत्फलानि च निवेदयेत् ॥ ५९ ॥
एवं पञ्चोपचारेण सम्पूज्य पुरुषोत्तमम् ।
ॐ नमः पुरुषोत्तमायेति जपेदष्टोत्तरं शतम् ॥ ६० ॥
ततः प्रसादयेद्देवं दण्डवत्प्रणिपत्य चत ।
ततोऽर्चयेद्गुरुं भक्त्या पुष्पवस्त्रानुलेपनैः ॥ ६१ ॥
नानयोरन्तरं यस्माद्विद्यते विधिर्नन्दिनि ।
देवस्योपरि कुर्वीत मण्डपं सुसमाहितः ॥ ६२ ॥
नानापुष्पैः सुविशदं विचित्रं मण्डलं पुरः ।
कृत्वावधारणं पश्चाज्जागरं कारयेन्निशि ॥ ६२-६३ ॥
कथां च वासुदेवस्य गीतिकां चापि कारयेत् ।
ध्यायन्पठन्स्तुवन्देवं प्रणयेद्भजनीं बुधः ॥ ६४ ॥
ततः प्रभाते विमले द्वादश्यां द्वादशैव तु ।
निमन्त्रयेद्भक्तस्नातान्ब्राह्मणान्वेदपारगान् ॥ ६५ ॥
इतिहासपुराणज्ञाञ्छ्रोत्रियान्संयतेन्द्रियान् ।
स्नात्वा सम्यग्विधानेन धौतवासा जितेन्द्रियः ॥ ६६ ॥
स्नापयेत्पूर्ववद्भक्त्या तत्रस्थं पुरुषोत्तमम् ।

गन्धैः पुष्पैस्तूपहारैर्नैवेद्यैर्दीपकैस्तथा ॥ ६७ ॥
 उपचारैर्बहुविधैः प्रणिपातैः प्रदक्षिणैः ।
 जाप्यस्तुतिनमस्कारैर्गीतवाद्यैर्मनोहरैः ॥ ६८ ॥
 सम्पूज्यैवं जगन्नाथं ब्राह्मणान्पूजयेत्ततः ।
 द्वादशैव तु गास्तेभ्यो दत्त्वा कनकमेव च ॥ ६९ ॥
 छत्रोपानद्युगं चार्प्य कांस्यपात्रं च भक्तितः ।
 ततस्तान्भोजयेद्विप्रान्भोज्यं पायसपूर्वकम् ॥ ७० ॥
 पक्वान्नं भक्ष्यभोज्यं च सगुडं शर्करान्वितम् ।
 ततो भुक्त्वा सुसन्तुष्टान्ब्राह्मणान्सुस्थमानसान् ॥ ७१ ॥
 द्वादशैवोदकुम्भांश्च ग्राहयेत्तान्समोदकान् ।
 दक्षिणां च यथाशक्ति विष्णुतुल्यं विरिञ्चिजे ॥ ७२ ॥
 सुवर्णवस्त्रगोधान्यैर्द्रव्यैश्चान्यैर्वैर्बुधः ।
 सम्पूज्य तान्नमस्कृत्य इमं मन्त्रमुदीरयेत् ॥ ७३ ॥
 सर्वव्यापी जगन्नाथः शङ्खचक्रगदाधरः ।
 अनादिनिधनो देवः प्रीयतां पुरुषोत्तमः ॥ ७४ ॥
 इत्युच्चार्य ततो विप्रांस्त्रिः परिक्रम्य सादरम् ।
 प्रणम्य शिरसा भक्त्या साचार्यास्तान्विसर्जयेत् ॥ ७५ ॥
 ततस्तान्ब्राह्मणान्भक्त्या चासीमान्तमनुव्रजेत् ।
 अनुव्रज्य तु तान्विप्रान्नमस्कृत्य निवर्त्य च ॥ ७६ ॥
 बान्धवैः स्वजनैर्युक्तस्ततो भुञ्जीत वाग्यतः ।
 एवं कृत्वा नरः सम्यङ्गारी वा लभते फलम् ॥ ७७ ॥
 अश्वमेधसहस्रस्य राजसूयशतस्य च ।
 अतीतं शतमुद्धृत्य पुरुषाणां नरोत्तमः ॥ ७८ ॥
 भविष्यच्च शतं देवि दिव्यरूपधरोऽव्ययः ।
 सर्वलक्षणसम्पन्नः सर्वालङ्कारभूषितः ॥ ७९ ॥
 सर्वकामसमृद्धात्मा गुणरूपवयोऽन्वितः ।
 स्तूयमानोऽथ गन्धर्वैरप्सरोभिः समन्ततः ॥ ८० ॥

विमानेनार्कवर्णेन कामगेन स्थिरेण च ।
 पताकाध्वजयुक्तेन शतसूर्यप्रभेण च ॥ ८१ ॥
 उद्योतयन्दिशः सर्वा आकाशे विगतक्लमः ।
 युवा महाबलो धीमान्विष्णुलोकं स गच्छति ॥ ८२ ॥
 तत्र कल्पशतं यावद्भुङ्क्ते भोगान्यथेप्सितान् ।
 स्तुतो मुनिवरैर्देवि तिष्ठेश्वर विगतज्वरः ॥ ८३ ॥
 यथा देवो जगन्नाथः शङ्खचक्रगदाधरः ।
 तथाऽसौ मुदितो देवि धृत्वा रूपं चतुर्भुजम् ॥ ८४ ॥
 भुक्त्वा तत्र वरान्भोगान्क्रीडित्वा सुचिरं सति ।
 तदन्ते ब्रह्मसदनमायात्यखिलकामदम् ॥ ८५ ॥
 सिद्धविद्याधरैश्चापि शोभितं सुरकिन्नरैः ।
 कालं नवतिकल्पं तु तत्र भुक्त्वा सुखं नरः ॥ ८६ ॥
 रुद्रलोकं समायाति सुखदं सेवितं सुरैः ।
 सिद्धविद्याधरैर्यक्षैर्भूषितं दैत्यदानवैः ॥ ८७ ॥
 अशीतिकल्पकालं तु तत्र भुक्त्वा सुखं नरः ।
 तदन्ते याति गोलोकं सर्वभोगसमन्वितम् ॥ ८८ ॥
 सुरसिद्धाप्सरोभिश्च शोभितं सुमनोहरम् ।
 तत्र सप्ततिकल्पं तु भुक्त्वा भोगानभीप्सितान् ॥ ८९ ॥
 पश्चादायाति वै लोकं प्राजापत्यमनुत्तमम् ।
 षष्टिकल्पं सुखं तत्र भुक्त्वा नानाविधं मुदा ॥ ९० ॥
 तदन्ते शक्रभवनं नानाश्रयं समाव्रजेत् ।
 आगत्य तत्र पञ्चाशत्कल्पं भुक्त्वा सुखं नरः ॥ ९१ ॥
 प्रपद्यतेऽमरगृहान्विमानैः समलङ्कितान् ।
 चत्वारिंशत्कल्पकालं भोगान्भुक्त्वा सुदुर्लभान् ॥ ९२ ॥
 नाक्षत्रं लोकमायाति नानासौख्यसमन्वितम् ।
 तत्र भुक्त्वा वरान्भोगांस्त्रिंशत्कल्पं यथेप्सितान् ॥ ९३ ॥
 तस्माद्गच्छति तं लोकं शशाङ्कस्य विरिञ्चिजे ।
 यत्र तिष्ठति सोमोऽसौ सर्वदेवैरलङ्कितः ॥ ९४ ॥

तत्र विंशतिकल्पं तु भुक्त्वा भोगं सुदुर्लभम् ।
आदित्यस्य ततो लोकमायाति सुरपूजितम् ॥ ९५ ॥
तत्र भुक्त्वा शुभान्भोगन्दशकल्पं सुनिर्वृतः ।
तस्मादायाति भवनं गन्धर्वाणां सुदुर्लभम् ॥ ९६ ॥
तत्र भोगान्समस्तांश्च कल्पमेकं यथासुखम् ।
भुक्त्वा चायाति मेदिन्यां राजा भवति धार्मिकः ॥ ९७ ॥
चक्रवर्ती महावीर्यो गुणैः सर्वैरलङ्कृतः ।
कृत्वा राज्यं तु धर्मेण यज्ञैरिष्ट्वा सदक्षिणैः ॥ ९८ ॥
तदन्ते योगिनां लोकं गत्वा मोक्षप्रदं शिवम् ।
तत्र भुक्त्वा वरान्भोगान्यावदाभूतसम्वत्सवम् ॥ ९९ ॥
तस्मात्पुनरिहायातो जायते योगिनां कुले ॥ १०० ॥
प्रवरे वैष्णवे भद्रे दुर्लभे साधुसम्मते ।
चतुर्वेदी विप्रवरो ब्रह्मयज्ञपरः सति ॥ १०१ ॥
वैष्णवं योगमासाद्य कैवल्यं मोक्षमाप्नुयात् ।
एवं यात्राफलं तुभ्यं प्रोक्तं श्रीपुरुषोत्तमे ॥ १०२ ॥
भुक्तिमुक्तिप्रदं नृणां किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि ॥ १०३ ॥
इति श्रीबृहन्नारदीयपुराणोत्तरभागे मोहिनीवसुसंवादे
पुरुषोत्तमक्षेत्रमाहात्म्ये पुरुषोत्तमक्षेत्रयात्रा
फलवर्णनं नामैकषष्टितमोऽध्यायः ॥ ६१ ॥
बृहन्नारदीयपुराण । उत्तरभाग । अध्याय ६१/२-२३ २४-१०३ ॥

bRRihannAradIyapurANa . uttarabhAga . adhyAya 61/2-23 24-103..

Proofread by PSA Easwaran

pdf was typeset on October 22, 2024

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

